

Hikmet Yurdu, Yıl: 12 C: 12 Sayı: 23 Ocak – Haziran, 2019/1, ss. 223 - 226

KİTAP TANITIMI: İSLAM İKTİSADINA GİRİŞ

**BOOK PRESENTATION: AN INTRODUCTION OF THE İSLAMİC ECO-
NOMİCS**

ÖĞRENCİ HABİBE YETİŞ

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ

E-POSTA: muneoweagle@gmail.com

ATIF: Yetiş, Habibe, “Kitap Tanıtımı: İslam İktisadına Giriş”, YIL: 12, CİLT: 12,
SAYI: 23, Ocak - Haziran 2019/1, ss. 223 - 226

Makale Bilgisi / Article Information

Makale Türü / Article Types: Kitap Tanıtımı / Book Presentation

Geliş Tarihi / Received: 24 Aralık/December 2018

Kabul Tarihi / Accepted: 24 Aralık/December 2018

Yayın Tarihi / Published: 01 Ocak/January 2019

Yayın Sezonu / Pub Date Season: Ocak-Haziran /January-June

**YIL/ Year :12 Cilt / Volume: 12 Sayı / Issue: 23 Sez / Pub Date: Ocak-
Haziran, 2019/1 Sayfa / Pages: ?-?**

İntihal / Plagiarism: Bu makale, TURNİTİN intihal programıyla tarandıktan sonra, iki hakem tarafından incelendi ve intihal içermediği teyit edildi. / This article has been reviewed by at least two referees and scanned via a plagiarism software.

Original Adı: An Introduction to Islamic Economics

Yazar: Muhammed Akrem Khan

Orijinal Basım Yılı: 1994

Orijinal Basım Yeri: Islamabad, Pakistan

Çeviri Adı: İslam İktisadına Giriş

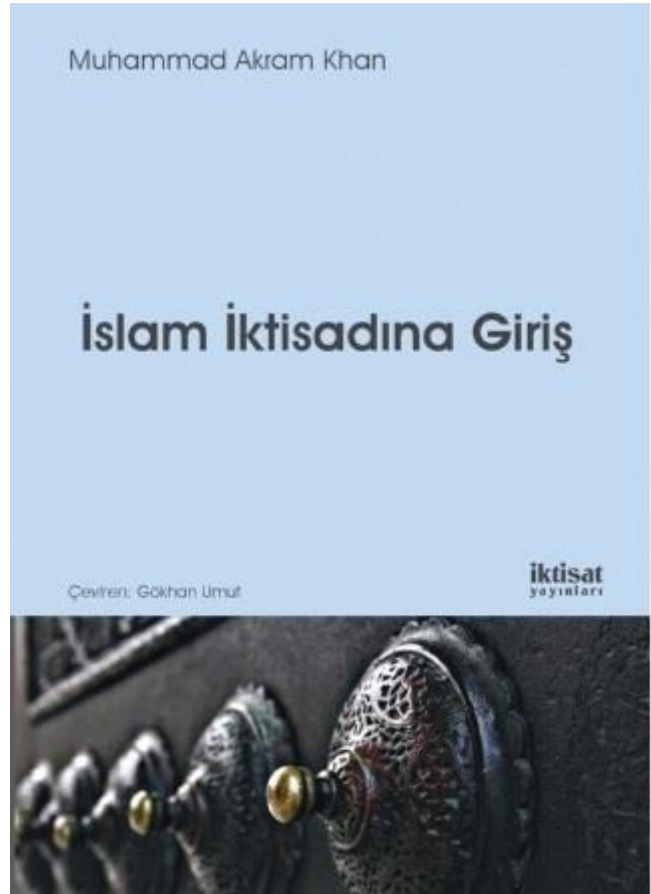
Çevirmen: Gökhan Umut

İktisat Yayınları, İstanbul, 2017, XIX + 156 sayfa

ISBN:978-605-67900-0-3

Muhammed Akrem Khan tarafından *An Introduction to Islamic Economics* adıyla kaleme alınan eser, Gökhan Umut tarafından *İslam İktisadına Giriş* başlığı altında dilimize çevrilmiş olup, eserin orijinali 1994 yılında yayınlanmış olmakla birlikte Türkçe çevirisi 2017 yılında İktisat Yayınları tarafından gerçekleştirilmiştir. Eserin baş tarafından 19 sayfası kapak+ takdim +içindekiler+önsöz şeklinde yer alırken, geri kalan eserin tam metni 136 sayfa + 5 sayfa notlar + 7 sayfa kaynakça + 5 sayfa dizin toplam 156 sayfadan meydana gelmektedir.

İslam İktisadının bir çerçevesini göstermeyi amaçlayan kitabın ana konusu, önsöz kısmında günümüz dünyasını şekillendiren neoklasik iktisadın ömrünü tamamladığını göstermek şeklinde ifade edilmiştir (s. XV). Yazarın sığ bir yaklaşım sergilediğini iddia ettiği neoklasik iktisadın, varsayımları gerçekçi değil ve bütün stratejileri insanı dışlayan bir yapıdadır diye düşünen yazar; İslam ekonomik kurallarının çağdaş dönem için bir umut ışığı

sunmakta olduğunu iddia etmektedir. Yazar eserinde okuyucuyu İslam iktisadının ilkelere objektif bir şekilde yaklaşmaya ve İslam iktisadının potansiyellerini kavramaya davet etmektedir. Kitap hem sıradan okuyucuya, hem de profesyonel iktisatçılara seslenmekte, konuyu işlerken detaylara dalarak sıkıcı olmamaya özen göstermektedir. Yazar konuyu işlerken meselenin ana hatlarını ortaya koymakta, teferruatı meraklı okuyucuya terk etmektedir (s.xvi) .

Kitap altı bölüm ve iki ek kısımdan oluşmaktadır. Birinci kısım: *İslam İktisadı: Genel Bakış* başlığını taşımaktadır. Yazar bu kısımda İslam iktisadının temel varsayımlarını tartışmaktadır. Bunun arkasından İktisadi organizasyon, paranın rolü, tüketici davranışı, yoksulluk sorunu, mali yönetim, araştırma-geliştirme ve değişim stratejisi sorunları ele almıştır. Eserde İslam iktisadî düzeni, özel mülkiyet, serbest piyasa, sosyal güvenlik sistemi vb. gibi kapitalizmle görünüşte benzerlik taşıdığından, başlıca her konuda, İslam ve kapitalizm arasındaki fark tasvir edilmeye çalışılmıştır (s.2-30). Yazarın deyimiyle, bu kısımda, kitabın tamamını okumaya vakti olmayanlar için konunun ana hatları hızlıca verilmişti.(s.xvi).

İkinci kısım *İslam İktisadının Doğası* başlığını taşımaktadır. Burada İslam iktisadının doğasını, kapsamını ve konusunu tanımlama girişiminde bulunmaktadır. Mevcut bölümde İslam iktisadı hakkındaki korku ve şüpheleri giderilmeye çalışılmaktadır. “İslam iktisadı ne çağdaş gerçekliğin inkâr edilmesidir ne de yedinci yüzyıl Arap toplumunun koşullarına geri dönüşü önermektir. Sadece temel ekonomik fonksiyonların yeniden belirlenmesini önerir” iddiasını temellendirmeye çalışan yazar, bölümün geri kalan kısmında ilk olarak, kısaca, İslam dünya görüşünü ve onun insan doğası, insanın yeryüzündeki konumu ve insanın yeryüzündeki kaynaklarla olan ilişkisi gibi meselelerdeki tutumu tartışmaktadır. Ardından, deneme bir tanımlama ve temel kavramları açıklamak suretiyle İslam iktisadını bir bilgi dalı olarak tanıtarak, tartışmaya, İslam iktisadının kaynaklarından özetle bahsedilerek devam etmiştir. Bu konuyu, İslam iktisadının yaklaşımı ve İslam’ın yaşam düzeninde ekonomik sistemin yeri hakkında bir tartışma izleyerek bölümü tamamlanmıştır (s.31-59).

Kitabın üçüncü bölümü *İslam İktisadının Metodolojisi* başlığını taşır. Bu bölümün temel amacı, İslam iktisadının metodolojisini geniş bir şekilde ve genel koşullarıyla tartışmak ve hangi açılardan ana akım iktisadın metodolojisinden farklılaştığını göstermektir. Bu bölümde ayrıca ana akım iktisada karşı İslami yaklaşım, vahiy ve aklın rolü ve İslam iktisadındaki ideal İslam toplumu varsayımı gibi bazı konular ele alınmıştır. Bu bölümde şu iki soruya cevap aranmaktadır. Birincisi neden bir konunun, özellikle ikti-

sadın metodolojisini tartışırız? İkincisi İslam iktisadının neden bir metodolojiye ihtiyaç duyduğu? (s.61-85)

Dördüncü bölüm *Uygulamada İslam İktisadı* adını taşımaktadır. Bu bölümde yazar mevcut uygulamalardan bahsetmektedir. Bunlar İslami bankalar, zekât, sigorta, vakıf ve hisbe gibi İslami ekonomik kurumların kısa bir açıklaması yapılmıştır. Bunu yaparken, bu kurumların karşılaştığı problemler ve zorluklar belirtilmiştir (s.87-120).

Beşinci bölüm *Gelecek İçin Bir Umut* adını taşır. Bu bölümde, İslam İktisadının gelecek için bir umut vadettiği savunulmaktadır. Neoklasik iktisadın problemlerinden bahsedilmektedir. Bu noktada İslam İktisadının çözüm önerilerinden üzerinde durulmaktadır. Çağdaş iktisadi sorunlara İslami yaklaşım başlığı altında işsizlik ve enflasyon, iktisadi kalkınma, ekonomik güç, tüketim egemenliği, teknoloji, kamu politikasını rolü gibi konularda neoklasik iktisadın yaklaşımları ve oluşturduğu problemler ele alınarak İslam İktisadının çözüm önerileri üzerinde durulmuştur (s.95-120).

Altıncı bölüm başlığı ise *Araştırmaların Gelecekteki Yönü* başlığını taşımaktadır. Bu bölümün amacı, gelecekte iktisat alanındaki araştırmalar için gerekli önceliklerden bazılarını göstermektir. Temel sonuç şudur ki, İslam İktisadının genel çerçevesi iktisadın gelecekte oluşacak zorluklara karşı anlamlı ve uygun bir disiplin olma yönündeki gelişime katkı sağlamaktır (s.121-128).

Kitabın son kısmında iki ek kısım vardır. Bunlardan ilki anonim bir şirkette hissedarların sorumluluklarını tartışmaktadır (s.128-130).İkinci ek ise, proje değerlendirmesinin hesaplanması ile ilgilidir (s.131-135).

Tanıtımını yaptığımız bu kitap ana akım iktisadı ve İslam iktisadının genel bir çerçevesini sunmaktadır. Kitap sade bir dil ile yazıldığından kitabın içeriğini oluşturan ana akım iktisat ve İslam iktisadının anlaşılmasını kolaylaştırmaktadır. Ayrıca İslam iktisadının temel ilkeleri hakkında bilgi edinme fırsatı vermektedir. Kitap bu konular hakkında bilgi edinmek veyahut araştırma yapmak için başlangıç noktası olarak seçilebilir . Çünkü kitap ana hatlardan oluşmakta ve okuma zevki sunmaktadır.